

УДК 339.7

С. А. Григор'єва, студент,
Л. В. Бурда, викладач-методист

Слов'янський коледж Національного авіаційного
університету, м. Слов'янськ, Україна
burda.ludmila2017@gmail.com

ПОРІВНЯЛЬНІ ПЕРЕВАГИ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА КИТАЮ ТА УКРАЇНИ

Досліджено тенденції розвитку промислового виробництва Китаю та України, динаміку зміни вартості праці. Виявлено конкурентні переваги розвитку промислового виробництва в Україні.

Ключові слова: виробництво, вартість праці, середня заробітна плата, ринки збуту, легка промисловість, прогресивні технології, світові стандарти.

С. А. Григорьева, студент,
Л. В. Бурда, преподаватель-методист

Славянский колледж Национального авиационного
университета, г. Славянск, Украина
burda.ludmila2017@gmail.com

СРАВНИТЕЛЬНЫЕ ПРЕИМУЩЕСТВА ПРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА КИТАЯ И УКРАИНЫ

Исследованы тенденции развития промышленного производства Китая и Украины, динамика изменения стоимости труда. Выявлены конкурентные преимущества развития промышленного производства в Украине.

Ключевые слова: производство, стоимость труда, средняя заработная плата, рынки сбыта, легкая промышленность, прогрессивные технологии, мировые стандарты.

S. A. Grigorieva, student,
L.V. Burda, teacher- methodologist

Sloviansk College of National Aviation University,
Sloviansk, Ukraine
burda.ludmila2017@gmail.com

COMPARATIVE ADVANTAGES OF THE INDUSTRIAL PRODUCTION IN CHINA AND UKRAINE

The trends in the development of industrial production in China and Ukraine, the dynamics of changes in the cost of labor were studied. Competitive advantages and prospects for the development of industrial production in Ukraine were revealed.

Keywords: production, cost of labor, average salary, market channels, light industry, advanced technologies, world standards.

Актуальність теми дослідження. На перший погляд, сучасний стан та перспективи розвитку промислового виробництва в Китаї та Україні не можна порівняти. Але Китай поступово втрачає статус світового лідера виробництва з дешевою робочою силою. Динаміка зростання середньої заробітної плати складає 10% щороку. Дешевша робоча сила в Індії, Бангладеш, В'єтнамі, країнах південної Європи, Україні. Тому дослідження тенденцій розвитку промислового виробництва Китаю та України, динаміки зміни вартості праці є актуальним та своєчасним.

Виклад основного матеріалу дослідження. Якщо враховувати вартість електроенергії, то Китай вже є більш дорогою країною для виробництва, ніж Індонезія, Таїланд, Мексика та Індія. Тим часом, ще в 2002 р. витрати на оплату праці в Китаї, за даними Conference Board, становили всього \$ 0,6 на годину.

Таблиця 1.

Порівняльна характеристика середньої заробітної плати у Китаю та в Україні в 2010 – 2018 р.р. (дол.США)

Рік	Середня заробітна плата за місяць, \$	
	Україна	Китай
2010	283	296
2011	331	310
2012	379	395
2013	402,4	414
2014	289,2	500
2015	192,3	649
2016	201,9	740
2017	266,5	750
2018	293	800

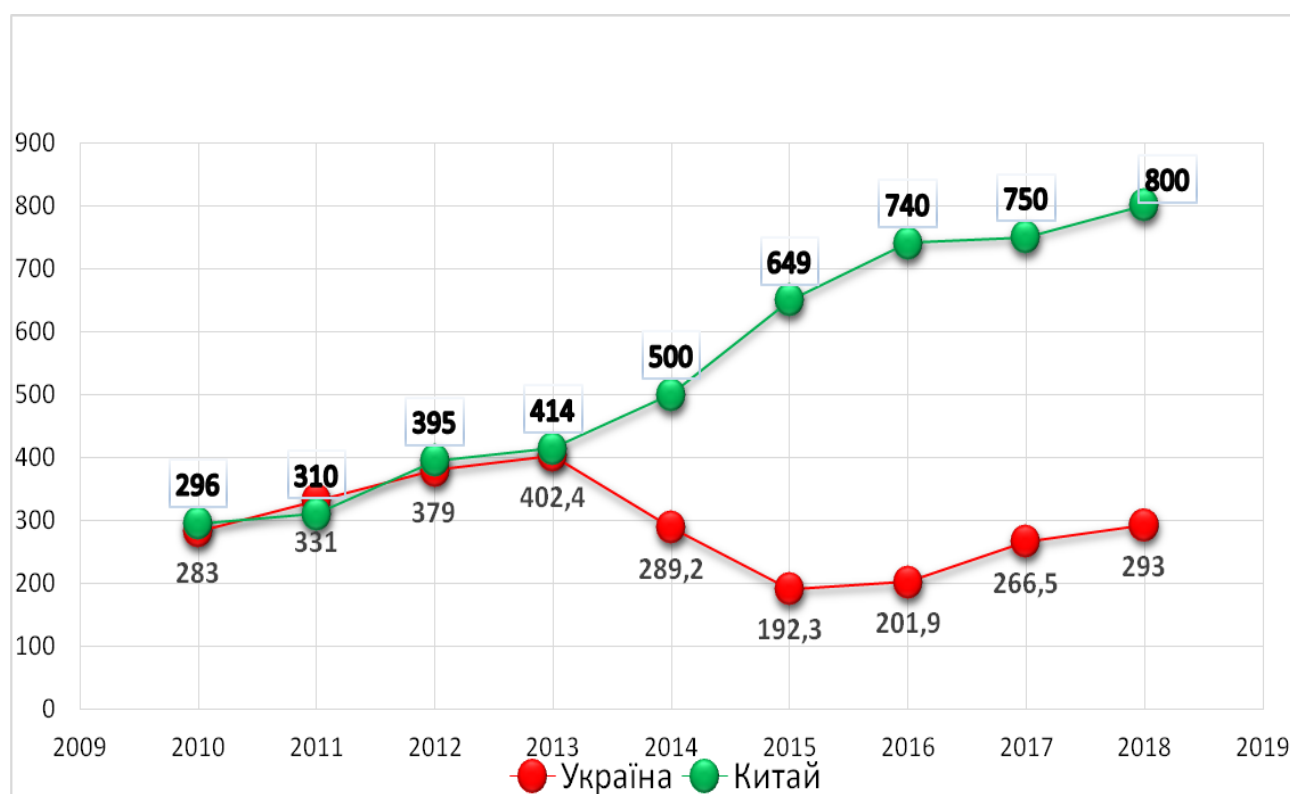

Рисунок 1 - Порівняльна динаміка середньої заробітної плати у Китаю та в Україні у 2010 – 2018 р.р. (дол.США)

Таким чином, ми бачимо, що в період з 2010 по 2013 роки показник середньої заробітної плати в обох країнах був майже однаковим, а починаючи з 2014 року Україна стала стрімко відставати в рівні оплати праці. У 2018 році середня заробітна плата в Україні у 2,7 рази нижче, ніж в Китаї.

Частина світових брендів чітко реагує на зміну вартості праці й переміщує виробництво в країни з більш дешевими ресурсами, ризикуючи втратити якість товарів. Інші бренди, навпаки, не поспішають цього робити й намагаються знайти інші джерела економії. Наприклад, відомий виробник джинсового одягу Levi's має в Китаї більше 100 фабрик та

намагається їх зберегти. Натомість з метою економії робить ставку на подальшу автоматизацію та роботизацію виробництва, бо праця дорожчає, а технології та роботи здешевлюються.

На сьогодні на ринку праці Китаю спостерігається наступна тенденція:

- кількість робочої сили досягла максимуму й в подальшому буде скорочуватись через збільшення середнього віку населення,
- рівень оплати праці завдяки зростанню виробництва й надалі буде збільшуватись.

Загалом попри усі конкурентні переваги виробництво в Китаї пов'язано з певними труднощами:

- відчутною проблемою залишається віддаленість від європейських ринків збуту,
- виробництво має великі масштаби, тому виробництво невеликих партій менше 1000 одиниць є економічно не вигідним,
- зберігається певний психологічний бар'єр «китайський» означає «низькоякісний».

Але роль Китаю як центру світового виробництва знижується не тільки через розвиток технологій, але і в результаті зміни переваг споживачів. Зростає попит на оригінальні товари, що робить віддаленість від ринку недоліком. Можливо, фабрики ставатимуть менше і знаходитимуться ближче до споживачів. Логістика, маркетинг і податки можуть стати більшими статтями витрат в порівнянні з оплатою праці.

Ситуація на ринку праці в Україні є ще складнішою:

- високий рівень безробіття;
- населення поступово «старішає»;
- рівень середньої заробітної плати залишається досить низьким на фоні здорожчання життя та відчутної інфляції;
- 3 - 4 млн. трудових мігрантів поліпшують економіку інших країн;
- все більше людей емігрують на постійне проживання.

Головним напрямком стабілізації вітчизняної економіки та поліпшення соціального клімату є розвиток вітчизняного виробництва. Дієвим чинником відродження багатьох галузей промисловості та їх інноваційного розвитку є залучення виробництва відомих світових брендів. В цьому напрямку ми вже маємо певний позитивний досвід.

Легка промисловість України успішно розвивається завдяки тому, що більше двох десятків відомих брендів зосередили пошив одягу та взуття на вітчизняних фабриках: New Look (Англія), для Zara (Іспанія), VM (Польща), Lener Cordier (Франція), Hugo Boss (Німеччина), Laura Ashley (Англія), Antonelli (Франція) та багатьох інших фірм. Звісно, найбільшу частину прибутків отримують власники брендів, але певні переваги отримує й наша економіка:

- модернізовані фабрики, оснащені технікою світового рівня;
- використовуються найновіші технології;
- навчений висококваліфікований персонал;
- добрі умови праці;
- офіційне працевлаштування, заробітна плата 8-10 тис. грн., соціальний пакет;
- адаптовані світові стандарти якості виробництва й продукції;
- напрацьований цінний досвід виробництва й зовнішньоекономічних зв'язків.

Використовуючи напрацьований досвід сучасного виробництва в легкій промисловості, ми зацікавлені у відродженні більш наукомістких виробництв: машино- та

приладобудування, електроенергетики, важкої промисловості тощо. Це, в свою чергу, дасть інноваційний поштовх розвитку економіки в цілому.

Реальні порівняльні переваги України перед Китаєм:

- наявність вільної робочої сили достатнього рівня кваліфікації;
- готовність працювати з повною віддачею за умови гідної оплати праці;
- наявні природні та виробничі ресурси;
- позитивний імідж українського виробника як країни з високим науковим потенціалом;
- близькість до європейських ринків.

Реальні недоліки України:

- відсутність якісної автоматизованої логістики за прийнятною ціною: в Китаї одним натиском клавіші товар гарантовано буде доставлений у будь-який куточок світу;
- висока вартість енергоносіїв;
- відсутність надійної власної виробничої кооперації – виробництво вимушене використовувати китайські запчастини, а це додатковий час та гроші.

На основі зробленого порівняльного аналізу можна запропонувати:

- розвиток вітчизняного виробництва, в тому числі за рахунок залучення відомих світових брендів повинно стати пріоритетним напрямком економічної політики;
- прискорено розвивати надійну власну логістику, інтегруватися з міжнародними мережами;
- застосовувати диференційовані тарифи на енергоносії для виробників, як це існує в більшості країн світу, адже, чим дешевше він платить за енергоносії, тим нижче вартість його продукту для споживачів.

Створений виробничий потенціал дозволить: успішно реалізувати власні стартапи, розвивати інші споріднені галузі, користуватися перевагами безлімітної торгівлі з європейськими країнами, наповнювати вітчизняний ринок власними товарами та послугами.

Таким чином, на сьогодні економіка України має відчутні конкурентні переваги перед відомими світовими виробниками щодо відносно низької вартості праці. Необхідно скористуватися ситуацією для відродження на інноваційного розвитку вітчизняної економіки. Першим кроком може стати залучення високотехнологічного виробництва товарів відомих світових брендів.

Література

1. Епоха дешевої праці в Китаї завершилась. [Електронний ресурс] режим доступу: <https://www.vedomosti.ru/economics/articles/2015/11/25/618209-epoha-deshevogo-truda-kitae-zavershilas>

2. Середня заробітна плата в Україні за 1984-2018 р. [Електронний ресурс] режим доступу: <https://seosait.com/s-z-in-ukraine-s-1984-2015-god-v-grivnax-i-dollarax-usa/>

3. Мінімальна та середня заробітна плата в Китаї. [Електронний ресурс] режим доступу: <http://hochusvalit.com/kitaj/zarplata-v-kitae>

4. Китай чи Україна: де та чому замовляють виробництво українські хардверні стартапи. [Електронний ресурс] режим доступу: <https://innovationhouse.org.ua/ru/statti/kytaj-uly-ukrayna-gde-y-pochemu-zakazyvayut-proyzvodstvo-ukraynskye-hardvernye-startapy/>

5. Як зшиті на Україні Zara та Hugo вертаються до нас у 6 раз дорожче. [Електронний ресурс] режим доступу: <https://podrobnosti.mk.ua/2016/11/11/kak-sshitye-v-ukraine-zara-i-hugo-boss-vozvraschayutsya-k-nam-v-6-raz-dorozhe.html>